

Városi üzemek — városi pénzügyek.

A közgyűlésnélküli városháza egyhanguságát sürűn zavarják meg sugalmazott hírek, a főváros üzemek ellenőrző bizottság működéséről és a külföldi hitelezők kiküldöttjeinek budapesti tanácskozásairól. A polgárság joggal hiszti, hogy végre van egy komoly bizottság, amely a posztan beletekint a városi üzemek sajátos gazdálkodási módszereibe s hogy azok a külföldi urak, akiknek érkezéséről félhivatalos jelentések megkapó naivitással adtak idejében hírt, itt csakugyan dűlőre viszik a főváros külföldi kölcsöneinek háromszáz millió aranykoronát jelentő kérdését. A közvéleményt azonban a hatóságokba vetett hite tévedésben tartja, mert nem vehető komolyan sem az ellenőrzőbizottság munkája, sem pedig az a sok tanácskozás, amelyet a polgármester és a pénzügyi tanácsnok a hitelezők kiküldöttjeivel folytatnak.

Mindössze az történt, hogy az üzemek ellenőrzésére a kormány harminc tagu bizottságot küldött ki, amelynek elnöke dr. Némethy Károly nyugalmazott belügyi államtitkár, még a régi kor embere, aki egy hosszú élet tisztaságával és évtizedes közéleti szereplés megbecsülhetetlen tapasztalataival díszli nyújt a bizottság elnöki méltóságának. Eredményt azonban az ő működéséből sem lehet várni, mert Némethy államtitkár a maga idealizmusában nem ismerheti a háborus nemzedék cinizmusát, a bizottság harminc tagja pedig csupa tudós és szakértő, akikre szintén vonatkozik az a sejtésünk, hogy elvont kérdések fogják figyelmüket lekötni és gyanyaglanul haladnak majd el olyan tételek mellett, amelyek egyeseknek nagy hasznót, az üzemeknek pedig károkat okoztak. Ez a bizottság tizenkét albizottságra oszlott, az albizottságok tagjai külön-külön mentek az egyes üzemekbe, eddig két teljes ülés volt, s e pillanatban az a helyzet, hogy még mindig nem sikerült megállapítani: vajjon hány üzeme van Budapest székesfővárosának? A bizottság egyes tagjai szerint nyolcvan és száz közé tehető az üzemek száma, de vannak olyan bizottsági tagok is akik szerint százötven vagy kétszáz üzemmel diszkelhetik a főváros. Megállapíthatjuk tehát, hogy Budapest tanácsának éveken keresztül sejtélmé sen volt üzemek számáról, annyira nem volt, hogy a hozzáintézett kérdésekre feleletet nem tudott adni s nincs a városházán kimutatás, amelyből a bizottság az üzemek számára csak hozzávetőleg következtelhetne

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző: *Fehéri Armand*
Cím: *Városi üzemek - városi pénzügyek*

Forrás: *Pesti Hírlap*

Bn
(Hely)

1925. 2. 8.
(Idő)

(Köt. v. füz.)

Osztályozás

Tárgy *389.65*

Hely

Idő *"1925"*

Személy

A harmincas bizottságot azért küldte ki a kormány, hogy megállapítsa Budapest székesfőváros vagyoni helyzetét és főleg fizetőképességét, amit már régen meg kellett volna tenni, mert hisz a trianoni békeszerződés értelmében az állam felelős a főváros külföldi adósságaiért. A bizottság ezt a munkáját el fogja végezni és azután jelentést fog tenni észrevételeiről: szennzációs leleplezéseket azonban senki ne várjon ettől a jelentéstől, a lényegét előre megmondhatjuk. Megállapítódik, hogy a főváros üzemei a tanácstól teljesen függetlenül gazdálkodtak, fölöslegeiket nem szállították be a főváros pénztárába, hanem beruházásra és mindenféle melléküzemek felállítására használták fel. Mialatt az állam éveken keresztül vállalta a fővárosi tisztviselők fizetésének javarészét és főleg a természetben való ellátást, azalatt az infláció özönében az üzemek ugy gazdálkodtak, mintha semmi közük nem lett volna a főváros tanácsához, mely alapötökét adott nekik. Még ha kereskedők és iparosok is volnának tudósok és szakértők helyett a bizottságban, még akkor is eredménytelen volna az ellenőrzés munkája, mert a közalkalmazottak természetben történt ellátásának megszűnése óta a lelkiismeretlen gazdálkodásnak minden nyoma eltűntek néhány fölösleges igazgatói hintó és automobil kivételével. Ha a természetben történt ellátás megszűnése előtt vizsgálták volna meg az üzemeket, akkor nyomára juthattak volna azoknak a visszaéléseknek, amelyekről mindenki tudott, de senki sem akart tudomást szerezni. Mert nem szabad elfelejtenünk, hogy a természetben való ellátásnál nem volt nyugtázás, még kevésbé ellennyugtázás, ott csak mennyiségek voltak és ma már nem lehet megállapítani, hogy azokat a mennyiségeket valóban tisztviselők kapták-e meg? A bizottság eddigi vizsgálatai azt derítették ki, hogy a városi urak a legnagyobb altruizmussal végezték teendőiket az üzemekben, a közgyűlés által néha megállapított összegeken kívül soha az üzemektől pénzt el nem fogadtak és a bizottság jelentése becsit-

letrend lesz mindegyiküknek. Igaz, hogy oly üzemek gazdálkodás mellett, amikor vannak üzemek, amelyekről a tanács maga sem tud, rendszer lehetett a pénznek borítékban való átadása, mely ilykép semmi könyvelési nyomot nem hagy maga után. Mindez azonban ma már meg nem állapítható és az államnak be kell érnie azzal, hogy hű képet kap a város vagyoni helyzetéről.

Hogy mennyire komoly az ellenőrzőbizottság munkája, legjobban bizonyítják azok az utasítások, amelyeket litografáltan az egyes tagok kaptak, s amelyekből miutóba közlünk egyet, amely a közvágóhídra delegált bizottsági tagnak szólott, s eképen hangzik: „*Allapítsa meg a meleg fejlesztésére felhasználható szén mennyiségét a tíz utolsó évben és állapítsa meg, hogy a kalóriamennyiségből mennyi esik egy métermázsa ölsúlyra.*” Ilyen akadémikus értékű és érdekű kérdésekre kell ennek a jobb sorsra érdemes bizottságnak feleletet adnia.

Hasonlóképen vagyunk a külföldi hitelezők budapesti tárgyalásaival is. Idejűttek angol, francia, olasz, svájci és német urak, vizsgálják üzemünket, illetőleg lojálisan elhiszik a nekik adott felvilágosításokat, mert hisz magyarul nem értenek és így hiába néznék önállóan az üzemek üzleti könyveit. Igaz, hogy az üzemekben félő gondossággal ügyelnek arra, hogy a külföldiek semmiféle téves adatot ne kapjanak, de ez nem jelent semmit, mert a külföldön jegyzett fővárosi kölcsönkötvények sok száz vagy ezer ottan tulajdonosa nem fogja vállalni a budapesti kiküldöttök megállapodását. A valóság az, hogy a főváros külföldi hitelezőinek genfi bizottsága nem képviseli a főváros minden külföldi hitelezőjét, ezek a külföldi hitelezők kiküldöttjei azoknak a bankoknak, amelyek annakidején a kölcsönkötvényeket átvették és aranymérkával, frankkal vagy fonttal fizették. Az itteni bizottság nincs is feljogosítva, hogy az összes külföldi hitelezők nevében megegyezést kössön, mert a főváros külföldi hitelezőinek nincs is megalakult, vagy valahol fellelhető érdek-